TRUPA DAS BALLETT - PREMIJERA BALETA *ONJEGIN*, KOREOGRAF JOHN CRANKO

Raskošna produkcija

Razvoj suvremenog glazbenog kazališta u Europi izaziva promjene koje se još do prije nekoliko godina nisu ni nazirale. Klasični balet uopće više nije zastupljen u opernim produkcijama. Baletna glazba i baletni prizori redovito se izvode, štoviše, nikome ne pada na pamet kratiti ih niti izbacivati iz predstava. Ali, na tu glazbu se ne pleše, već redatelji pronalaze nove i drugačije načine njezina uprizorenja. Zato su baletni ansambli izgubili dio prostora svojega djelovanja, što je dovelo do stvaranja novog baletnog ansambla početkom ove sezone u Beču. Po receptu sličnom berlinskom, udružena su dva postojeća baletna ansambla, Državne i Narodne opere, u jedan. Novi ansambl ima podugački naziv Balet Bečke državne opere i Narodne opere, ili kraće, *Das Ballett*. Nastupa na objema pozornicama, a ravnatelj mu je Mađar Đula Harangozo (Gyula Harangozo) koji je naslijedio Italijana Renata Zanelu.

Polina Semionova i Jirži Jelinek

U sezoni 2005/2006. praizvedene su *Impresije Čajkovskog* Ivana Kavalarija (Ivan Cavallari), te postavljene premijere *Kopelije* u koreografiji Đule Harangoza starijeg, oca današnjeg ravnatelja, baletne večeri pod nazivom *Ništa do Mozarta* (koreografi Myriam Naisy, Andras Lukacs i Jirži Kilijan) i *Onjegina* Džona Kranka (John Cranko). Za sljedeću sezonu na pozornici Državne opere predviđene su obnove *Vragolaste djevojke* u koreografiji Frederika Eštona, *Manon* Keneta MakMilana, te *Romea i Julije* Džona Kranka, dok će se obnovi *Vile lutaka* (koreograf Josef Hassreiter) u istu večer pridodati premijera *Koncerta na trgu* na glazbu Johana Štrausa u koreografiji Đule Harangoza starijeg. U Narodnoj operi postavit će se *Ana Karenjina* Borisa Ejfmana na glazbu P. I. Čajkovskog, gala koncert i moderna predstava *They will rock you* na glazbu grupe Kvin, u koreografiji Ivana Kavalarija. Sve to, uz *Trnoružicu, Labuđe jezero, Žizelu, Orašara* i *Djagiljevljevu večer*, svjedoči o veoma bogatom i raznovrsnom repertoaru bečkog Baleta. Četvrta ovosezonska premijera, na pozornici Državne opere, pripala je klasiku neoklasičnog baleta 20. stoljeća koreografu Džonu Kranku i njegovu baletu *Onjegin*. Praizveden 1965. godine u Štutgartu, ovom prigodom postavljen je u Beču prvi put. Kranko je izvrsno pogodio i ostvario specifičnu rusku odnosno puškinovsku atmosferu. Njegove intervencije u odnosu na Puškina sastoje se u nazočnosti sestara Olge i Tatjane u prizoru dvoboja Onjegina i Lenskog, što daje veliku dramsku snagu kraju drugog čina. Kranko također uvodi Onjegina kao lik iz Tatjanine mašte u prizoru pisanja njezina pisma, za prvi od njihova dva fascinantna dueta nenadmašne imaginacije. Drama izvire iz Onjeginova odbacivanja Tatjanina pisma i zaključuje se njezinim odbacivanjem njegova pisma na kraju baleta. Vokabular baletne klasike Kranko je proširio mrežom podrški koje zahtjevaju izvrsnu tehničku spremnost plesača u duetnim nastupima.

Vladimir Malahov

Koreografija suživljeno slijedi glazbu, njezinu liniju, vrhunce i smiraje melodije. U mizanscenskim dijelovima karakterističan je njegov blago karikaturalni pomak u dijaloškim odnosno pantomimskim ulomcima. Bečka praizvedba lansirala je nove zvijezde, gostujuće prvake ansambla *Das Ballett* Jižija Jelineka (Onjegin) i Polinu Semionovu (Tatjana). Uz njih su nastupili Maria Yakovleva (Olga), Eno Peci (Lenski) i Wolfgang Grascher (Gremin). Već na prvoj reprizi pojavio se miljenik bečke publike Vladimir Malahov u ulozi Lenskog, ne baš u blistavoj formi, ali s velikim iskustvom iz brojnih produkcija u kojima je nastupao. Ostali plesači prvi put su tumačili Krankove likove. Naslovnu ulogu ponio je Ivan Popov, plesač krupne građe i markantnog lica te elegantnih kretnji, što ga je činilo dojmljivim tumačem "suvišnog čovjeka" i njegovih neuspješnih traženja samoga sebe. Dueti s Tatjanom Simone Noja bili su tehnički pouzdani i atraktivni, ali je njoj nedostajalo glumačke i interpretativne izražajnosti. Vrlo dobra bila je Olga Natalije Palshine i izvrsno karakteriziran, nježan i dostojanstven knez Gremin Gregora Hatale. Raskošnu produkciju opremila je scenografkinja i kostimografkinja Elisabeth Dalton.

Mladen Mordej Vučković